

ЧЕРВОНАЗАВОДСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД М. ХАРКОВА
ЄДРПОУ02894059; майдан Героїв Небесної Сотні, 36, 3 під'їзд, м. Харків, 61001
тел. (096)808-19-23, e-mail: inbox@cz.hr.court.gov.ua

АНАЛІЗ РОЗГЛЯДУ ЧЕРВОНАЗАВОДСЬКИМ РАЙОННИМ СУДОМ М. ХАРКОВА ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН ЗА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ 2023 РОКУ

З метою забезпечення реалізації громадянами конституційного права на звернення із зауваженнями та пропозиціями, що стосуються діяльності суду, заявами або клопотаннями, щодо реалізації своїх прав та законних інтересів та скаргю про їх порушення, а також здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володіння суду, судом приймаються на облік та розглядаються звернення громадян (заяви, скарги, пропозиції) та запити на інформацію.

Звернення громадян, що не підлягають розгляду відповідно до процесуального законодавства України, розглядаються Червонозаводським районним судом м. Харкова в порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян», а після реєстрації в КП «Д-3» діловодство за ними ведеться згідно з Інструкцією з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 року № 348 (далі – Інструкція з діловодства за зверненнями громадян).

Порядок роботи у суді із запитами на отримання публічної інформації здійснюється відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Червонозаводському районному суді м. Харкова та внутрішньо-організаційних документів суду.

У суді створені необхідні умови для реалізації конституційних прав громадян на письмове або усне звернення на особистому прийомі керівництва суду.

Особистий прийом громадян в Червонозаводському районному суді м. Харкова здійснюється головою суду, заступником голови суду, керівником апарату суду та його заступником.

Слід зазначити, що в непоодиноких випадках прийом громадян здійснюється протягом всього робочого часу, що в значній мірі сприяє попередженню виникнення скарг.

Слід окремо зазначити, що у громадян часто виникають питання процедурного характеру, які не потребували роз'яснень, а лише деяких уточнень. Так, наприклад питання куди та як подати заяву до суду, які документи необхідні для подачі заяви чи порядок ознайомлення з матеріалами справи і т.д.

Ці та інші питання в основному вирішуються під час прийому громадян керівництвом суду, консультантами суду та канцеляріями суду.

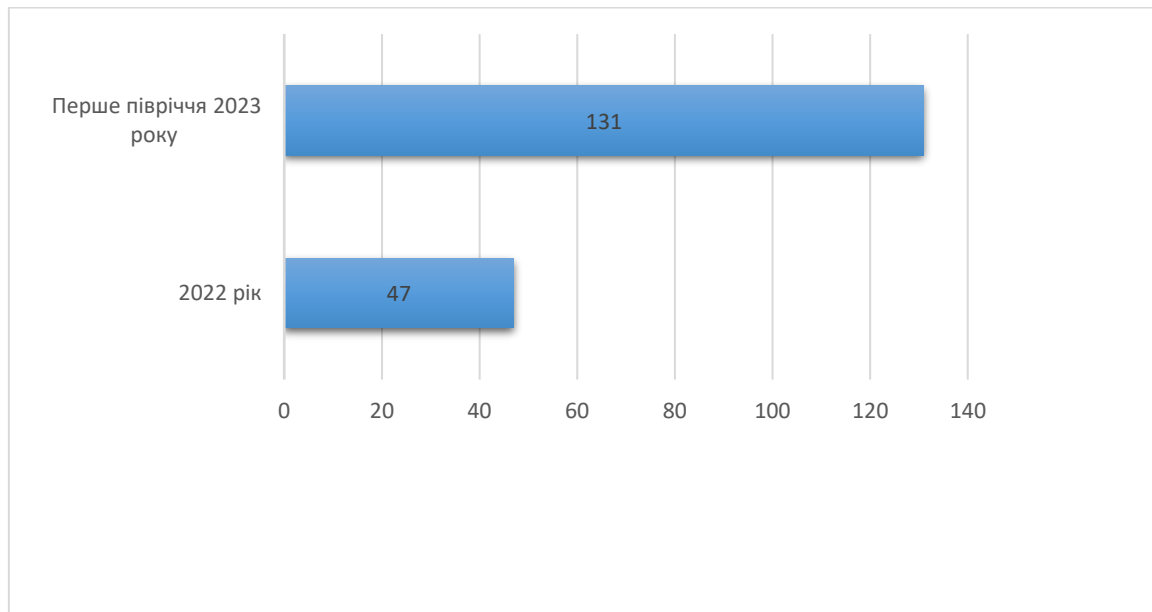
Звернення громадян, що надходять до суду, реєструються в день їх надходження в КП «Д-3» в журналі вхідної кореспонденції, після чого передаються особі відповідальній за ведення діловодства за зверненнями громадян. Відомості по кожному зверненню громадян, які надійшли до суду, заносить до журналу реєстрації звернень громадян (№ за номенклатурою 09-04), інформаційні запити вносяться до журналу реєстрації інформаційних запитів (№ за номенклатурою 09-05), адвокатські запити вносяться до журналу реєстрації адвокатських запитів (№ за номенклатурою 09-16).

Після реєстрації звернення, відповідальною особою проводиться візування документа, після чого голова суду встановлює особисту резолюцію та термін виконання документа.

Слід зазначити, що, враховуючи неможливість судом здійснювати правосуддя під час воєнного стану, з 10.03.2022 до 23.11.2022 підсудність Червонозаводського суду м. Харкова була передана Ленінському районному суду м. Полтави на виконання розпорядженням Верховного Суду від 10.03.2022 №4/0/9-22. Враховуючи даний факт, за 2022 рік на розгляд Червонозаводського районного суду надійшла мала кількість звернень громадян в порівнянні з іншими аналогічними періодами.

За перше півріччя 2023 року в провадження Червонозаводського районного суду м. Харкова надійшло – **131** звернення, що у порівнянні з 2022 роком **більше на 84** звернення. Залишок з минулого періоду склав **0** звернень, тобто всього перебувало на розгляді **131** звернення, у тому числі **121** заява та **10** скарг.

Динаміка надходження до суду звернень виглядає наступним чином:

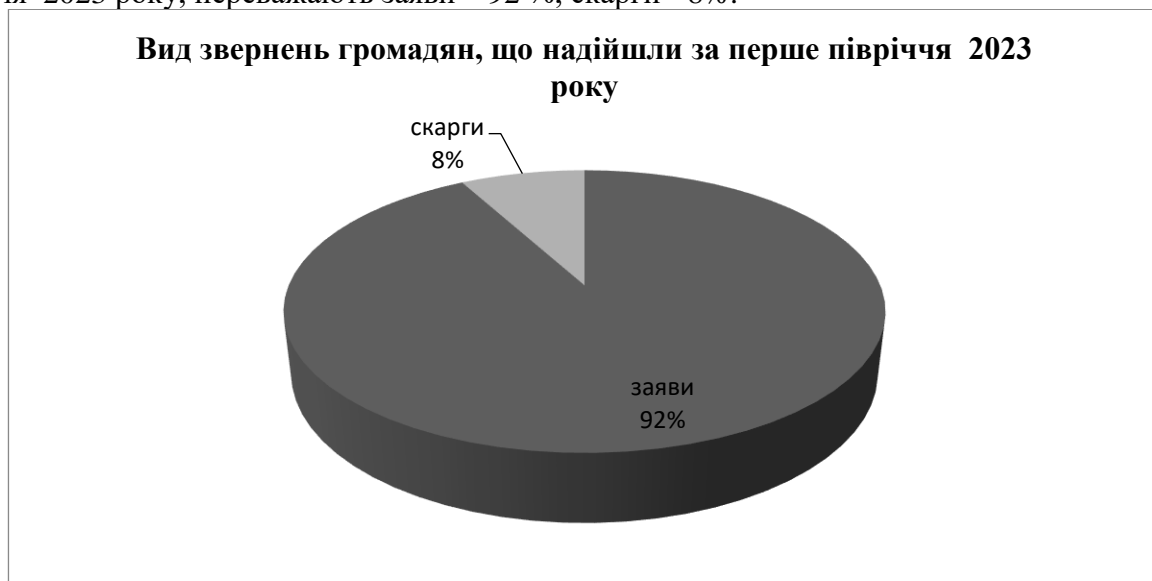
Тобто, ми бачимо, що протягом першого півріччя 2023 року спостерігається збільшення кількості звернень, в порівнянні з цілим 2022 роком. Це пов'язано з тим, що тривали час, враховуючи неможливість судом здійснювати правосуддя під час воєнного стану, підсудність Червонозаводського суду м. Харкова була передана Ленінському районному суду м. Полтави на виконання розпорядженням Верховного Суду від 10.03.2022 №4/0/9-22

Статистичні дані щодо розгляду звернень громадян за перше півріччя 2023 року у порівнянні з 2022 роком, наведені в таблиці №1.

Періоди звітності	Залишок звернень на початок звітнього періоду	Надійшло звернень за звітній період	Усього	У тому числі			Звернення, що надійшли від (з гр. 3)					Строки розгляду звернень (з гр. 3)					Залишок нерозглянутих звернень	
				Заяв, пропозицій	Скарг		Громадян	Народних	Вищих органів	Юридичних	Інших осіб	Усього розглянуто	У тому числі					
					Усього	з них повторних							До 5 днів	До 15 днів	До 30 днів	До 45 днів		більше 45 днів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Попередній аналогічний звітний період	2	47	49	46	1	0	38	0	0	9	0	48	20	16	12	0	0	1
Звітний період	0	131	131	121	10	0	112	0	0	9	0	131	95	17	9	0	0	0

Таблиця № 1

У структурі звернень, які надійшли до Червонозаводського районного суду м. Харкова за перше півріччя 2023 року, переважають заяви – 92 %, скарги - 8%.

За перше півріччя 2023 року значна кількість звернень громадян надійшли до суду електронною поштою (на офіційну адресу суду) та шляхом заповнення на офіційному веб-сайті суду електронної форми звернення громадян, запиту на отримання публічної інформації. Так, на електронну адресу суду за перше півріччя 2023 року надійшло 65 звернень громадян.

Зазначимо, що основна кількість звернень подані особисто заявниками. Однак до Червонозаводського районного суду м. Харкова у першому півріччі 2023 року надходили звернення громадян направлені для розгляду, в межах повноважень суду, Державної судової адміністрації України, Територіального управління Державної судової адміністрації України в Харківській області, Харківського апеляційного суду.

За результатами розгляду звернень громадян, судом надано відповіді на 121 звернення, які були розглянуті в наступні терміни:

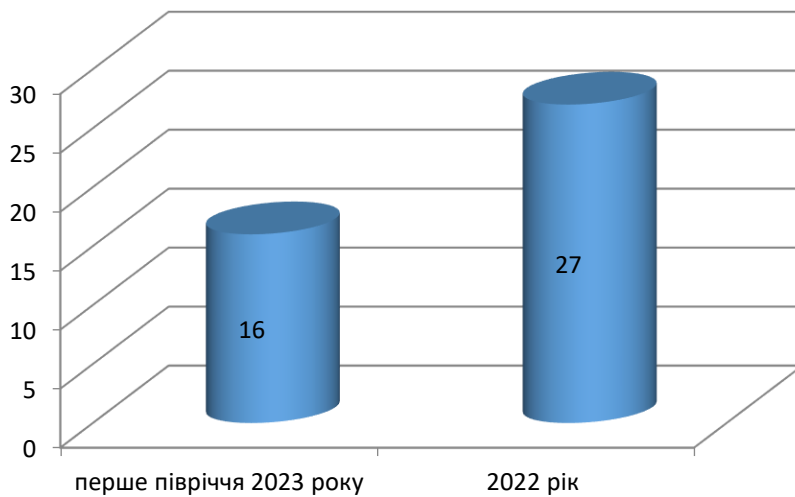
- до 5 днів – **95** звернень, що у порівнянні;
- до 15 днів – **17** звернень, що у порівнянні;
- до 30 днів – **9** звернення, що у порівнянні;
- до 45 днів – **0** звернення, що у порівнянні;
- більш 45 днів – **0** звернень;
- залишок нерозглянутих звернень – 0.

На діаграмі показано відсоткове співвідношення строків, протягом яких були розглянуті звернення та скарги:

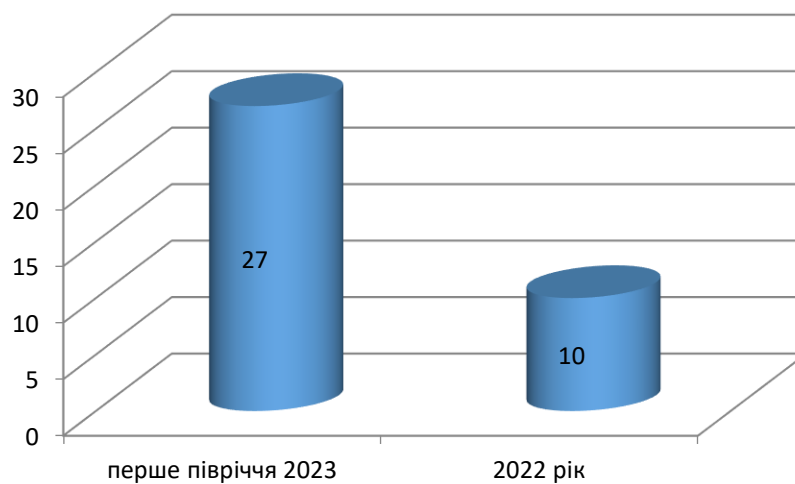

Також, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», судом розглянуто **16 інформаційних запитів** що у порівнянні з 2022 роком **менше на 11 та 27 адвокатських запити**, що у порівнянні з попереднім звітним періодом **більше на 17**.

Кількість інформаційних запитів

Кількість адвокатських запитів

Варто зауважити, що громадяни не зовсім вірно розмежують за змістом звернення та запити на доступ до публічної інформації. Відрізняються вони між собою, в першу чергу, за змістом.

Часто автори називають свої звернення «запитами про доступ до публічної інформації» умисно, не маючи на меті отримання доступу до публічної інформації, а лише задля скорочення строків їх розгляду, оскільки Законом України «Про доступ до публічної інформації» передбачено розгляд запиту протягом 5 робочих днів, а Закон України «Про звернення громадян» для розгляду заяв, скарг та пропозицій встановлено місячний строк.

Іноді, заповнюючи форму запиту про доступ до публічної інформації, запитувачі просять повідомити інформацію, яка не має ознак публічної.

У формах для запитів на отримання публічної інформації в деяких випадках громадяни оформлюють процесуальні заяви про видачу копії рішення суду, про повідомлення дати призначення справ до розгляду або результатів розгляду.

З метою унеможливлення порушення термінів виконання завдань, поставлених в процесі розгляду звернень громадян, впродовж звітнього періоду, здійснювався контроль за строками надання відповідей головою суду, керівником апарату та їх заступниками.

Окрему категорію звернень становлять заяви про повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету зборів, платежів та інших доходів бюджету. При надходженні таких заяв суд користується положеннями Закону України «Про судовий збір» (із змінами і доповненнями), Наказу Міністерства фінансів України № 787 від 03.09.2013 «Про затвердження Порядку повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів» (із змінами та

доповненнями), Постанови Національного банку України № 22 від 21.01.2004 «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» та наказу Міністерства фінансів від 08.12.2021 р. № 647 Про затвердження Змін до Порядку повернення (перерахування) коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів.

Всі заяви про винесення подання про повернення помилково сплачених коштів судового збору реєструються в автоматизованій системі документообігу суду.

Після реєстрації заяви здійснюються наступні дії.

Перевіряється наявність наступних документів:

- заява від юридичної чи фізичної особи (або представника) адресована голові чи керівнику апарату суду з проханням винести подання про повернення помилково сплачених коштів судового збору;
- виключно оригінал або банківська копія документа про оплату судового збору;
- копія паспорта та копія ідентифікаційного коду особи, яка є платником за відповідним документом про оплату судового збору;
- копія довіреності, якщо заява подається представником фізичної чи юридичної особи.

Після перевірки наявності всіх необхідних документів, здійснюється перевірка реквізитів оплати судового збору. Крім того перевіряється сам документ про оплату по формі на відповідність до вимог чинного законодавства (Постанова Національного банку України № 22 від 21.01.2004 «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті»).

Через комп'ютерну програму «Д-3» обов'язково перевіряється наступна інформація:

- виписки щодо надходження коштів судового збору на відповідний рахунок від платника за відповідною квитанцією;
- відсутності в провадженні суду з моменту сплати коштів по теперішній час будь-яких заяв, де є підтвердженням належної оплати судового збору даний документ про оплату. Перевірка здійснюється обов'язково за номером та датою документа про оплату.

Після здійснення перевірок всіх документів підготовлюється проект подання (виключно на ім'я тієї особи, яка є платником за документом про оплату) за підписом голови суду та засвідчення гербовою печаткою.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів від 08.12.2021 р. № 647 подання на повернення судового збору надсилається безпосередньо до відповідного місцевого фінансового органу.

За перше півріччя 2023 року до Червонозаводського районного суду надійшло 12 заяв про повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету зборів. За кожною заявою, з урахуванням розумних строків, сформовано подання на повернення судового збору та направлено до Головного управління Державної казначейської служби України у Харківській області.

Відповідна кількість поданих заяв про повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету зборів обумовлена тим, що заявники не подавали позовів до Червонозаводського районного суду м. Харкова після повномасштабного вторгнення РФ на територію України, в той час коли судовий збір було сплачено, але деякими судами не здійснювалось правосуддя.

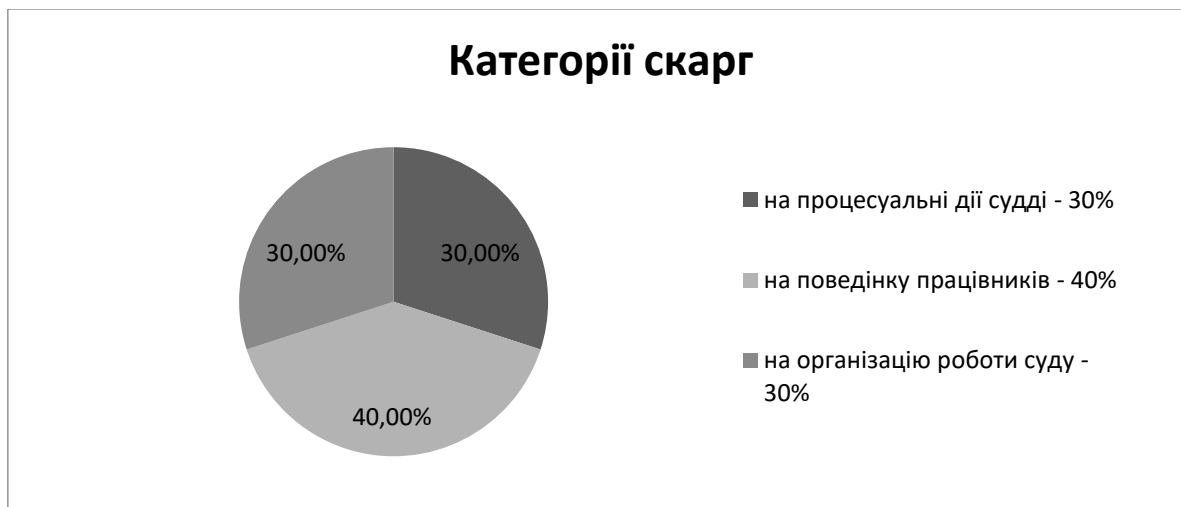
Статистичні дані щодо кількості скарг та їх категорій за перше півріччя 2023 року у порівнянні з 2022 роком, наведені в таблиці №2.

Таблиця № 2

Звітні періоди	Скарги на процесуальні дії суддів		Скарги на поведінку працівників суду		Скарги на організацію роботи суду	Інше
	Всього	У т.ч. на тяганину з розгляду справ	Всього	У т.ч. суддів		
Попередній аналогічний звітний період	0	0	1	0	0	0
Звітний період	3	3	4	0	3	0

За категоріями (підставами звернень) скарги поділяються:

- на процесуальні дії суддів всього – 3 скарг (30 %), у тому числі на тяганину з розгляду справ – 3 скарги;
- на поведінку працівників суду – 4 скарга (40 %), у тому числі на поведінку суддів – 0 скарг;
- на організацію роботи суду – 3 скарг (30 %).

За перше півріччя 2023 року до Червонозаводського районного суду м. Харкова надійшло:

Скарг на процесуальні дії суддів – 3, з них на тяганину з розгляду справ – 3.

Головною причиною, що зумовлює надходження скарг на дії суддів залишається відсутність зворотного зв'язку судді зі сторонами по справі, відсутність інформації щодо руху справи.

Аналіз вивчених звернень та відповідей на них свідчить про те, що обґрунтованими в переважній більшості є звернення, які пов'язані із перевищенням встановлених законом строків розгляду справ, зволікання з видачею процесуальних документів.

Разом з тим, невдоволеність результатом розгляду справи зумовлює зазначення у скаргах вимоги про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності або й кримінальної відповідальності за винесення завідомо незаконного, на думку скаржників, рішення.

Іноді громадяни, звертаючись до голови суду на особистому прийомі або з письмовими зверненнями, розраховують на його особисте втручання в розгляд справи, надання відповідних

вказівок, вплив на конкретних суддів та вжиття до них заходів реагування аж до звільнення з посади, взяття розгляду справ під особистий контроль. Як наслідок, значна частина питань, що порушуються у зверненнях, виходять за межі повноважень, які законом надано голові суду.

Заявникам роз'яснюються положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо незалежності суддів від будь-якого незаконного впливу, здійснення правосуддя на основі Конституції і законів України, заборони втручання у здійснення правосуддя чи впливу на суд або суддів у будь-який спосіб.

Поширеною причиною, яка викликає надходження численних скарг, є порушення судами процесуальних строків призначення справ до розгляду, безпосередньо розгляду, строків видачі копій судових рішень.

Однак, результати перевірки звернень показують, що такі порушення строків зумовлені ініціативою самих сторін, їх представників та адвокатів, перебуванням головуючого судді у відпустці (на лікарняному). У більшості таких випадків причини є об'єктивними. В окремих випадках факти порушення процесуальних строків знаходять своє підтвердження, однак, судді пояснюють це великою завантаженістю в роботі, що в свою чергу є, безумовно, обґрунтованим.

Щодо оскарження дій працівників суду - трапляються непоодинокі випадки, коли зазначена в скарзі інформація не відповідає дійсності, наприклад, вимога негайно видати копію рішення суду, негайно надати письмові роз'яснення на звернення. В процесі розгляду таких скарг виявляється, що в справі наявні підтвердження того, що особа отримала копію документу, що підтверджується її розпискою або поштовим повідомленням про вручення. Також, нерідко причиною оскарження дій працівників апарату суду є недостатня обізнаність громадян з нормами діючого законодавства, що призводить до заявлення необґрунтованих вимог учасниками процесу, які працівники апарату не можуть виконати через відсутність будь-яких законних підстав для таких вимог.

Більшість скарг, які надійшли до Червонозаводського районного суду м. Харкова в першому півріччі 2023 року пов'язані з недотриманням, на думку скаржників, розумних строків виконання своїх обов'язків працівниками суду. В свою чергу апарат Червонозаводського суду, у зв'язку з відсутністю достатньої кількості працівників та великим навантаженням, виконую свої обов'язки належним чином з дотриманням розумних строків на скільки це є можливим.

Відповідно до частини сьомої статті 147 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", враховуючи неможливість судами здійснювати правосуддя під час воєнного стану, рішенням Вищої ради правосуддя від 20.04.2023 № 399/0/15-23 змінена територіальна підсудність судових справ Куп'янського міськрайонного суду Харківської області на Червонозаводський районний суд м. Харкова

Заходи, які вживались судом з метою усунення недоліків в роботі за перше півріччя 2023 року

Станом на 30.06.2023 будівля Червонозаводського районного суду м. Харкова не повністю відновлена після зазначених пошкоджень внаслідок авіаудару на початку 2022 року армією РФ. Процес відновлення будівлі та приміщень триває.

Слід зауважити, що з метою більшої поінформованості відвідувачів Червонозаводського районного суду на першому поверсі будівлі суду після проведеного ремонту обладнано інформаційні стенди, на яких, зокрема, розташована інформація щодо порядку обрахування та сплати судового збору, реквізити, на які потрібно сплачувати судовий збір, списки справ, призначених для розгляду в поточний день. Роз'яснено порядок отримання процесуальних документів в електронному вигляді через систему «Електронний суд». Відвідувачі суду можуть скористатися зразками типових заяв та клопотань, розміщених на столах перед канцеляріями суду.

Для покращення доступу до отримання публічної інформації Червонозаводським районним судом м. Харкова постійно наповнюється необхідною актуальною інформацією сайт <https://cz.hr.court.gov.ua/sud2035/>. У розділі «Новини» розміщуються всі основні моменти діяльності суду, розділ «Громадянам» містить перелік справ, призначених до розгляду, умови доступу громадян до публічної інформації, зразки процесуальних документів.

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану 24.02.2022 та для запобігання загрози життю та здоров'ю суддів та учасників судового процесу у період воєнного стану, доступ до інформації про суддів Червонозаводського районного суду м. Харкова тимчасово призупинено. Суди здійснюють правосуддя в безперебійному режимі в умовах відсутності загрози життю та здоров'ю учасників справи.

Голова суду постійно організує збори суддів на яких обговорюються процесуальні питання здійснення судочинства, організаційні питання роботи суду, суддів та інші питань.

Керівником апарату суду проводяться оперативні наради на яких обговорюються накази ТУ ДСА в Харківській області або інших установ, організацій та здійснюється обговорення інших питань, які порушуються у зверненнях громадян.

Заступником керівника апарату суду постійно проводяться заняття з секретарями судових засідань та помічниками суддів, щодо основних аспектів роботи у КП «Д-3», обговорюються проблемні питання та шляхи їх вирішення, обговорюються питання внутрішнього трудового розпорядку, правил поведінки державного службовці та з інших питань.

Окрім того з працівниками апарату суду періодично проводяться заняття по вивченню Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах та діючого законодавства, здійснюється перевірка передачі справ до канцелярії суду відповідно до встановлених строків, з метою попередження пропущення строків пред'явлення рішень до виконання.

Матеріали справи видаються на вимогу сторони у справі та документів, підтверджуючих особу громадянина. Під час ознайомлення з матеріалами справи обов'язково присутній працівник апарату суду (секретар судового засідання, помічник судді або секретар канцелярії).

Голова суду контролює діяльність апарату суду.

Розгляд справ по яким підсудні утримуються під вартою перебувають на особистому контролі голови суду.

Особа, яка відповідальна за розгляд звернень громадян (консультант суду Ярослав Фірсов), здійснює реєстрацію і належне оформлення звернень громадян, а також здійснює перевірку та своєчасний розгляд звернень громадян.